

مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی
کاشان‌تبریز

دیدگاه مرکز درباره

بررسی کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۳ شهرداری

به تفکیک مأموریت، برنامه و طرح

شماره: ۴۶۶-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۲/۱۱/۲۹

متن (PDF) از طریق سایت مرکز به نشانی rctbz.tabriz.ir قابل دریافت است.

آدرس: بزرگراه پاسداران، ورودی اول فرشته جنوبی به سمت بلوار دوکمال، ساختمان شورا، طبقه اول

دیدگاه مرکز درباره

بررسی کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۳ شهرداری تبریز

به تفکیک مأموریت، برنامه و طرح

شماره: ۴۶۶-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۲/۱۱/۲۹

حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مرکز پژوهش‌های شورای شهر تبریز است.
متن (PDF) از طریق سایت مرکز به نشانی rctbz.tabriz.ir قابل دریافت است.
آدرس: بزرگراه پاسداران، ورودی اول فرشته جنوبی به سمت بلوار دوکمال، ساختمان شورا، طبقه اول

مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی شهر تبریز

عنوان اصلی: بررسی کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۳ شهرداری تبریز

عنوان فرعی: به تفکیک مأموریت، برنامه و طرح

پدیدآور: فرشاد رشدی ملکی

ناظر: معاونت پژوهشی مرکز

نوع و شماره: دیدگاه (۱۸۴-۲-۳۴)

شماره: ۴۶۶-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۲/۱۱/۲۹

متن (PDF) از طریق سایت مرکز قابل دریافت است

این متن در پرتال جامع مطالعات شهری ایران بارگذاری شده است

دریافت نظر و پیشنهاد: rctc@tabriz.ir | ۰۴۱-۲۱۰۴۰۹۰۰

آدرس: بزرگراه پاسداران، ورودی اول فرشته جنوبی به سمت بلوار دوکمال، ساختمان شورا، طبقه اول

مقدمه

شاید عنوان بودجه و بودجه‌نویسی برای سازمان‌های بزرگی مثل شهرداری تبریز در بادی امر کار بزرگ و خارج از فهم عمومی به نظر برسد - هرچند که به دلیل گستردگی و عریض و طویل بودن آن غالباً عموم مردم نیز خود را درگیر جزئیات آن نمی‌کنند و کمترین شناخت را به آن پیدا نمی‌کنند - ولی می‌توان گستره و پهنای آن را به قطعات کوچک‌تر خرد کرده و با دقت شدن در قطعات این گلاژ به درک ساختار بودجه دست زد؛ در واقع روش حل مسائل بزرگ نیز به همین منوال و با تقسیم کردن آن به قسمت‌های کوچک محقق می‌شود.

بودجه به زبان ساده عبارت از پیش‌بینی میزان درآمدها برای دوره‌ی زمانی یک ساله و تعیین نحوه هزینه‌کرد آن است که در واقع مبنای عملکرد مالی یک نهاد عمومی مثل شهرداری خواهد بود و در ارتباط تنگاتنگی با مفهوم برنامه قرار می‌گیرد. بودجه شهرداری تبریز در واقع متشکل از عملکرد مالی آن در سه حوزه پیش‌بینی منابع درآمدی، مأموریت‌های تعریف شده و مصارف جاری به تفکیک تمام مناطق شهری، سازمان‌ها و شرکت‌ها تابعه آن است. با توجه به منطق و نسق یکسانی که در تدوین بودجه سالانه وجود دارد، می‌توان در زمان تدوین بودجه سال آینده در مقام مقایسه نگاهی به سنوات گذشته داشت و تصویری از مسیر طی شده را به دست آورد و با آگاهی دست به تصمیم‌گیری زد.

در این گزارش سهم تخصیص یافته به مأموریت‌ها، برنامه‌ها و طرح‌ها را در سه سطح عملکرد قطعی تحقق یافته سال ۱۴۰۱، بودجه مصوب سال ۱۴۰۲ و لایحه بودجه ۱۴۰۳ از مقدار کل هر کدام از این سطوح توأم با تغییرات بودجه پیشنهادی با رقم مشابه سال قبل نشان داده خواهد شد.

ارزیابی سهم مأموریت، برنامه و طرح در بودجه سنوات گذشته

چنانچه از جدول شماره یک مشخص می‌شود بیشترین هزینه‌کرد در بخش مأموریت حمل‌ونقل و ترافیک اتفاق افتاده است؛ به‌طوری‌که نزدیک ۸۵ درصد از کل عملکرد محقق شده از سال ۱۴۰۱ را به خود اختصاص داده است. این مأموریت حدود ۶۰ درصد از بودجه سال ۱۴۰۲ را نیز به خود اختصاص داده بود که با کاهش حدود ۴/۵ درصدی در لایحه بودجه ۱۴۰۳ پیشنهاد شده است. از جمله دیگر تغییرات شاخص در مأموریت‌ها، تغییر تناسب وزنی مأموریت کالبدی و شهرسازی و اجتماعی و فرهنگی است. در عین کاهشی بودن سهم از بودجه مأموریت کالبدی و شهرسازی، سهم از بودجه مأموریت اجتماعی و فرهنگی طی دو سال گذشته رشد چشم‌گیری داشته است؛ به‌طوری‌که مأموریت اجتماعی و فرهنگی که در سال ۱۴۰۱ بودجه محقق شده‌ای در حدود یک درصد را داشته، با رشد ۳/۷ درصدی نسبت به سال قبل، در مجموع دو سال به حدود ۱۰ درصد افزایش پیدا کرده است. به مصادیق کلی محل رشد این مأموریت در بخش برنامه و طرح بیشتر پرداخته خواهد شد.

شایسته است تا پژوهشی میدانی و یا نظرسنجی معتبری در رابطه با موفقیت شهرداری در به انجام رساندن مأموریت‌ها و رسالت‌های ذاتی خود با مدنظر قرار دادن میزان رضایت شهروندان به عنوان مصرف‌کنندگان نهایی خدمات شهری صورت

پذیرد تا با لحاظ نمودن منطق زمانی حاکم بر برنامه در رسیدن به نتایج مورد انتظار، بهره‌وری نهایی نسبت به هزینه‌های صرف شده ارزیابی شود؛ مشخصاً آنچه در واقعیت مشاهده می‌شود، علیرغم سهم قابل توجه مأموریت حمل و نقل و ترافیک از بودجه، انتظارات مردم از این بخش همچنان بالاست و مسائل ترافیکی به عنوان یکی از بارزترین چالش‌های پیش روی مدیریت شهری باقی مانده است.

جدول شماره یک: بررسی تغییرات سهم هر کدام از مأموریت‌ها در عملکرد قطعی ۱۴۰۱، بودجه ۱۴۰۲ و لایحه ۱۴۰۳

کد	عنوان مأموریت	سهم از عملکرد قطعی ۱۴۰۱	بودجه مصوب ۱۴۰۲	لایحه ۱۴۰۳	تغییر نسبت به سال قبل
۱	کالبدی و شهرسازی	۳.۸۹	۱۴.۵۰	۱۳.۱۱	-۱.۳۹
۲	محیط‌زیست و خدمات شهری	۷.۳۸	۱۰.۵۷	۹.۷۳	-۰.۸۴
۳	ایمنی و مدیریت بحران	۰.۵۷	۲.۱۷	۲.۸۶	۰.۶۹
۴	حمل و نقل و ترافیک	۸۴.۰۴	۵۹.۴۹	۵۵.۰۰	-۴.۴۹
۵	خدمات مدیریت	۳.۰۲	۶.۸۸	۹.۲۲	۲.۳۴
۶	اجتماعی و فرهنگی	۱.۱۰	۶.۴۰	۱۰.۰۹	۳.۶۹

چنانچه در جدول شماره ۲ دیده می‌شود، بازآفرینی فضاهای شهری، از برنامه‌های ذیل مأموریت کالبدی و شهرسازی با رشد بیش از سه برابری نسبت به عملکرد سال ۱۴۰۱، سهمی حدود ۹ درصدی از کل بودجه مصوب ۱۴۰۲ را داشته که با کاهش ۳/۶ درصدی در لایحه سال ۱۴۰۳، سهم ۵/۴ درصدی را به خود اختصاص داده است. در عین حال تهیه و اجرای طرح‌های موضعی و موضوعی در دو سال اخیر مورد توجه قرار گرفته به طوری که در طی دو سال جهش بیش از ۳ برابری را تجربه کرده است.

در برنامه‌های ذیل محیط زیست و خدمات شهری تفاوت و اختلاف فاحشی که نشان دهنده چرخش و یا تغییر رویکرد (چه در کوتاه مدت چه میان مدت) باشد را شاهد نیستیم و توزیع فراوانی در سهم برنامه‌ها تقریباً به همان منوال سابق است. در بین برنامه‌های مدیریت ایمنی و بحران هم وضعیت تقریباً به همین شکل است؛ شاید بارزترین تغییر رویه در مأموریت مدیریت بحران، افزایش چهار برابری برنامه توسعه و تقویت سیستم ایمنی و آتش‌نشانی در سطح شهر باشد.

چنانچه بیان شد، پررنگ‌ترین حوزه مأموریتی یعنی حمل و نقل و ترافیک با کاهش نسبت به بودجه مصوب سال ۱۴۰۲ همراه بوده است فلذا طبیعتاً اکثر برنامه‌های این حوزه نیز به لحاظ سهم از بودجه کل، با کاهش روبرو هستند. با مقایسه سه ساله برنامه‌های این حوزه مشخص می‌شود که توسعه زیرساخت‌های عبور و مرور، یعنی همان مسیرگشایی‌ها، مورد توجه

مدیریت شهری است؛ این برنامه نسبت به عملکرد قطعی سال ۱۴۰۱ رشد حدود ۲ برابری داشته و در سال آتی نیز همین رویه حفظ شده است. توسعه، تجهیز و نگهداری ناوگان حمل و نقل عمومی نسبت به عملکرد سال ۱۴۰۱ به کمتر از نصف کاهش داشته است. توسعه، تجهیز و نگهداری ناوگان حمل و نقل ریلی نیز روند کاهشی به خود گرفته است به طوری که بیشترین مقدار کاهش را با ۲/۵۷ درصد در این ردیف برنامه‌ای شاهد هستیم. شاید یکی از مغفول‌ترین برنامه‌های ناظر بر حوزه حمل و نقل و ترافیک، پیش‌برد سامانه‌های هوشمند حمل و نقل و ترافیک شهر است که این برنامه علیرغم رشدی که در سال ۱۴۰۲ نسبت به عملکرد قطعی سال ۱۴۰۱ داشته است، در سال آتی با کاهش ۰/۵۲ درصدی پیش‌بینی شده است. مشابه همان، برای توسعه شهرداری الکترونیک و ارتقاء زیرساخت‌ها و فناوری‌های نوین ذیل مأموریت خدمات مدیریت نیز اتفاق افتاده است. این دو برنامه از دو حوزه مأموریتی مختلف توأمان از پارمترهای توسعه شهر هوشمند به حساب می‌آیند.

بیشترین رشد ذیل مأموریت اجتماعی و فرهنگی شامل طرح‌های گردشگری و فرهنگی و توسعه زیرساخت‌ها، ظرفیت‌ها و فعالیت‌ها و طرح‌های فرهنگی بوده است. علیرغم کاهشی بودن برنامه حمایت، توانمندسازی و توسعه نهادها، تشکل‌ها، مشارکت‌های مردمی و سازمان‌های مردم‌نهاد، با مد نظر قرار دادن عملکرد قطعی ۱۴۰۱، این طیف برنامه همانند سال ۱۴۰۲ در سال ۱۴۰۳ نیز مورد توجه خواهد بود.

جدول شماره ۲: بررسی تغییرات سهم هر کدام از برنامه‌ها در عملکرد قطعی ۱۴۰۱، بودجه ۱۴۰۲ و لایحه ۱۴۰۳

کد	عنوان برنامه	سهم از عملکرد قطعی ۱۴۰۱	بودجه مصوب ۱۴۰۲	لایحه ۱۴۰۳	تغییر نسبت به سال قبل
۱۰۱	بازآفرینی فضاهای شهری	۲.۵۰	۹.۰۸	۵.۴۴	۳۶۴-
۱۰۳	زیباسازی شهری (ارتقای کیفیت معماری و سیما و منظر شهری)	۰.۱۱	۰.۷۳	۰.۸۴	۰.۱۱
۱۰۴	تهیه و اجرای طرح‌های موضعی و موضوعی شهری	۱.۲۹	۴.۶۹	۶.۸۳	۲.۱۴
۲۰۱	توسعه و نگهداری فضای سبز شهری	۴.۵۰	۶.۳۴	۵.۶۳	۰.۷۱-
۲۰۲	توسعه و نگهداری آرامستان‌ها	۰.۶۴	۰.۵۹	۰.۷۳	۰.۱۴
۲۰۳	طرح‌های جامع و تفصیلی مدیریت پسماند	۱.۲۷	۱.۰۱	۱.۱۶	۰.۱۵
۲۰۴	توسعه و نگهداری تاسیسات شهری	۰.۰۴	۰.۱۴	۰.۲۲	۰.۰۸
۲۰۵	بهبود محیط زیست شهری و بهداشت عمومی	۰.۲۰	۰.۳۵	۰.۱۹	۰.۱۶-
۲۰۶	ساماندهی صنوف و مشاغل مزاحم شهری	۰.۲۸	۱.۰۲	۰.۷۹	۰.۲۳-
۲۰۷	طرح‌های هدایت آب‌های سطحی	۰.۴۵	۱.۱۲	۱.۰۱	۰.۱۲-

کد	عنوان برنامه	سهم از عملکرد قطعی ۱۴۰۱	بودجه مصوب ۱۴۰۲	لایحه ۱۴۰۳	تغییر نسبت به سال قبل
۳۰۱	تهیه و اجرای طرح‌های ایمنی و کاهش خطرپذیری شهر	۰.۰۷	۰.۳۹	۰.۴۶	۰.۰۸
۳۰۲	توسعه و تقویت سیستم ایمنی و آتش نشانی	۰.۴۸	۱.۵۱	۱.۹۵	۰.۴۴
۳۰۳	ارتقاء تاب‌آوری شهری، مدیریت بحران و پدافند غیرعامل	۰.۰۱	۰.۲۷	۰.۴۴	۰.۱۸
۴۰۱	توسعه زیرساخت‌های عبور و مرور (تملکات معابر، توسعه و احداث)	۶.۱۷	۱۱.۱۹	۱۱.۳۲	۰.۱۲
۴۰۲	بهبود عبور و مرور شهری (جدول‌گذاری، پیاده‌رو، معابر، خط کشی ...)	۴.۵۰	۳.۸۵	۴.۰۸	۰.۲۲
۴۰۳	توسعه، تجهیز و نگهداری ناوگان حمل و نقل عمومی	۱۹.۳۹	۷.۹۶	۷.۱۵	-۰.۸۱
۴۰۴	ساماندهی بار و مسافر	۰.۰۵	۰.۳۰	۰.۲۳	-۰.۰۷
۴۰۵	توسعه و ساماندهی پارکینگ‌ها	۰.۰۰	۰.۵۷	۰.۴۰	-۰.۱۷
۴۰۶	توسعه، تجهیز و نگهداری ناوگان حمل و نقل ریلی	۵۱.۰۵	۳۱.۹۵	۲۹.۳۸	-۲.۵۷
۴۰۷	توسعه، تجهیز و نگهداری پایانه‌های مسافری برون شهری	۲.۱۴	۱.۳۱	۰.۶۱	-۰.۷۰
۴۰۸	سامانه‌های هوشمند حمل و نقل و ترافیک شهر	۰.۷۵	۲.۳۶	۱.۸۴	-۰.۵۲
۵۰۱	توسعه شهرداری الکترونیک و ارتقاء زیرساخت‌ها و فناوری‌های نوین	۰.۲۷	۱.۳۲	۰.۵۷	-۰.۷۵
۵۰۳	تحول اداری و مدیریت عملکرد	۲.۴۲	۲.۷۸	۳.۸۵	۱.۰۷
۵۰۴	توسعه درآمدهای پایدار	۰.۳۳	۲.۷۸	۴.۸۰	۲.۰۲
۶۰۱	حمایت، توانمندسازی و توسعه نهادها، تشکله‌ها، مشارکتهای مردمی و سازمان‌های مردم‌نهاد	۰.۳۳	۱.۵۷	۱.۴۶	-۰.۱۱
۶۰۲	برگزاری همایش‌ها، نمایشگاه‌ها و نشست‌ها	۰.۱۰	۰.۳۰	۰.۰۳	-۰.۲۷
۶۰۳	حمایت از طرح‌های حوزه سلامت اجتماعی	۰.۰۰	۰.۰۵	۰.۰۶	۰.۰۱
۶۰۴	ساماندهی آسیب‌دیدگان اجتماعی و متکدیان	۰.۰۱	۰.۰۳	۰.۰۶	۰.۰۲
۶۰۵	طرح‌های گردشگری و فرهنگی	۰.۱۳	۰.۷۵	۳.۰۰	۲.۲۵
۶۰۶	توسعه زیرساخت‌ها، ظرفیت‌ها و فعالیت‌ها و طرح‌های فرهنگی	۰.۵۲	۳.۶۹	۵.۴۸	۱.۷۹

بیشترین کاهش در میان طرح‌های حوزه کالبدی و شهرسازی، ساماندهی حاشیه‌نشین و سکونتگاه‌های غیررسمی با عدد ۲/۰۲ و بیشترین طرح نیز اجرای طرح‌های موضعی و موضوعی شهری خواهد بود. طرح‌های تعریف شده ذیل حوزه محیط

زیست و خدمات شهری تقریباً بدون تغییر خاصی به جلو رانده خواهد شد. مابقی طرح‌ها نیز به تبعیت از همان سیاست برنامه‌ای‌شان با تغییرات کم و بیشی مواجه شده‌اند؛ از جمله بیشترین افزایش در طرح‌ها، احداث خطوط قطار شهری و از کاهشی‌ترین آنها تعریض خیابان‌ها و معابر است.

جدول شماره ۳: بررسی تغییرات سهم هر کدام از طرح‌ها در عملکرد قطعی ۱۴۰۱، بودجه ۱۴۰۲ و لایحه ۱۴۰۳

کد	عنوان طرح	سهم از عملکرد قطعی ۱۴۰۱	بودجه مصوب ۱۴۰۲	لایحه ۱۴۰۳	تغییر نسبت به سال قبل
۱۰۱۰۵	نگهداری اماکن تاریخی	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۴	۰.۰۴
۱۰۱۱۲	حفظ و نوسازی اماکن تاریخی	۰.۰۱	۱.۱۰	۰.۵۲	-۰.۵۸
۱۰۱۱۳	ساماندهی بافت فرسوده	۲.۲۹	۱.۴۵	۰.۵۱	-۰.۹۴
۱۰۱۱۴	ساماندهی حاشیه‌نشین و سکونتگاه‌های غیررسمی	۰.۰۷	۶.۱۴	۴.۱۲	-۲.۰۲
۱۰۱۱۶	ساماندهی و بازسازی بافت‌های تاریخی - فرهنگی	۰.۱۲	۰.۳۹	۰.۲۵	-۰.۱۴
۱۰۳۰۲	نگهداری تابلوهای تبلیغاتی، تزئینی و اطلاع‌رسانی	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۳	۰.۰۳
۱۰۳۱۱	ایجاد و توسعه شبکه روشنایی	۰.۰۰	۰.۱۴	۰.۰۹	-۰.۰۶
۱۰۳۱۲	تهیه و نصب تابلوهای تبلیغاتی، تزئینی و اطلاع‌رسانی	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۳	۰.۰۳
۱۰۳۱۳	اجرا و نصب مبلمان شهری	۰.۱۱	۰.۵۸	۰.۶۹	۰.۱۱
۱۰۳۱۴	ساماندهی میداين و معابر شهر	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰
۱۰۴۱۱	اجرای طرح‌های موضعی و موضوعی شهری	۱.۲۹	۴.۶۹	۶.۸۳	۲.۱۴
۲۰۱۰۲	نگهداری فضای سبز منطقه‌ای (پارک‌های مقیاس منطقه، کمربند سبز و ...)	۰.۰۰	۰.۰۷	۰.۰۶	-۰.۰۱
۲۰۱۱۱	طراحی و احداث فضای سبز محلی (پارک‌های محله‌ای، فضای سبز حاشیه‌ای، رفوژها، لچک‌ها و ...)	۰.۲۷	۱.۱۷	۱.۰۰	-۰.۱۷
۲۰۱۱۲	طراحی و احداث فضای سبز منطقه‌ای (پارک‌های مقیاس منطقه، کمربند سبز و ...)	۲.۰۶	۲.۷۹	۲.۲۸	-۰.۵۰
۲۰۱۱۳	طراحی و احداث فضای سبز شهری (پارک‌های فرا منطقه‌ای)	۱.۸۴	۱.۹۶	۱.۷۰	-۰.۲۶
۲۰۱۱۴	طراحی و اجرای شبکه‌های آبرسانی فضای سبز	۰.۳۴	۰.۳۲	۰.۵۰	۰.۱۸
۲۰۱۱۵	تامین درخت، درختچه، بوته گل گیاه	۰.۰۰	۰.۰۴	۰.۰۹	۰.۰۵
۲۰۲۱۱	احداث و توسعه آرامستان‌ها	۰.۶۴	۰.۵۹	۰.۷۳	۰.۱۴
۲۰۳۰۵	جمع‌آوری و حمل زباله و نخاله	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۹	۰.۰۹

کد	عنوان طرح	سهم از عملکرد قطعی ۱۴۰۱	بودجه مصوب ۱۴۰۲	لایحه ۱۴۰۳	تغییر نسبت به سال قبل
۲۰۳۱۱	طراحی و احداث مراکز انباشت و بازیافت زباله	۱.۰۹	۰.۸۴	۰.۸۴	۰.۰۱
۲۰۳۱۳	خرید سطل‌های مخصوص زباله	۰.۱۸	۰.۱۷	۰.۲۳	۰.۰۶
۲۰۴۱۱	احداث و جابجایی تاسیسات شهری	۰.۰۴	۰.۱۴	۰.۲۲	۰.۰۸
۲۰۵۱۲	احداث و توسعه سرویس‌های بهداشتی عمومی	۰.۰۹	۰.۱۹	۰.۱۱	۰.۰۹-
۲۰۶۱۵	احداث و تکمیل میداين میوه و تره‌بار	۰.۲۸	۱.۰۲	۰.۷۹	۰.۲۳-
۲۰۷۱۱	احداث و ساخت و بازسازی کانال‌ها و قنوات	۰.۴۵	۱.۰۴	۰.۸۶	۰.۱۸-
۲۰۷۱۲	احداث و بهسازی مسیل‌های داخل شهری	۰.۰۰	۰.۰۲	۰.۱۱	۰.۰۹
۲۰۷۱۴	زه‌کشی و حفر چاه‌های جذبی	۰.۰۰	۰.۰۶	۰.۰۴	۰.۰۲-
۳۰۱۱۱	ایمن‌سازی و مناسب‌سازی معابر شهری	۰.۰۷	۰.۳۹	۰.۴۶	۰.۰۸
۳۰۲۱۱	طراحی و احداث ایستگاه آتش‌نشانی	۰.۰۱	۰.۱۳	۰.۰۹	۰.۰۴-
۳۰۲۱۲	تجهیز ایستگاه و ناوگان آتش‌نشانی	۰.۴۷	۱.۳۸	۱.۸۰	۰.۴۲
۳۰۳۱۲	تامین پایگاه‌ها و مستحذات چندمنظوره مدیریت بحران	۰.۰۱	۰.۲۳	۰.۳۹	۰.۱۶
۳۰۳۱۳	تامین تجهیزات پایگاه مدیریت بحران	۰.۰۰	۰.۰۴	۰.۰۵	۰.۰۲
۴۰۱۰۱	نگهداری خیابان‌ها	۰.۰۰	۰.۰۴	۰.۰۱	۰.۰۳-
۴۰۱۰۵	نگهداری زیرساخت‌ها و شریان‌های حیاتی شهر	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۲	۰.۰۲
۴۰۱۱۱	طراحی و احداث خیابان	۲.۰۳	۲.۴۱	۳.۰۴	۰.۶۲
۴۰۱۱۲	طراحی و احداث بزرگراه	۱.۵۲	۱.۷۳	۱.۵۹	۰.۱۴-
۴۰۱۱۳	طراحی و احداث رمپ و لوپ و پل‌های سواره‌رو	۰.۰۰	۱.۲۵	۱.۹۱	۰.۶۷
۴۰۱۱۵	مقاوم‌سازی زیرساخت‌ها و شریان‌های حیاتی شهر	۰.۶۲	۰.۸۹	۰.۷۶	۰.۱۴-
۴۰۱۱۶	احداث و تکمیل زیرگذر معابر شهری	۰.۰۶	۰.۱۴	۰.۰۹	۰.۰۵-
۴۰۱۱۷	تعریض خیابان‌ها و معابر	۱.۹۳	۴.۷۳	۳.۹۰	۰.۸۳-
۴۰۲۰۳	نگهداری پل عابر پیاده	۰.۰۰	۰.۰۴	۰.۰۰	۰.۰۴-
۴۰۲۱۱	طراحی و احداث پیاده‌راه	۰.۲۶	۰.۸۶	۰.۶۷	۰.۱۹-

کد	عنوان طرح	سهم از عملکرد قطعی ۱۴۰۱	بودجه مصوب ۱۴۰۲	لایحه ۱۴۰۳	تغییر نسبت به سال قبل
۴۰۲۱۲	طراحی و احداث مسیرهای ویژه دوچرخه	۰.۰۰	۰.۱۲	۰.۰۲	۰.۱۰-
۴۰۲۱۳	طراحی و احداث پل عابر پیاده	۰.۰۵	۰.۳۹	۰.۴۶	۰.۰۷
۴۰۲۱۴	طراحی و احداث پیاده‌روها	۰.۰۰	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۱-
۴۰۲۱۵	نرده‌گذاری در اطراف میادین و تقاطع‌ها	۰.۰۸	۰.۱۸	۰.۲۷	۰.۰۹
۴۰۲۱۹	طراحی و اصلاح هندسی معابر و تقاطع‌های موجود	۰.۱۱	۰.۱۹	۰.۲۱	۰.۰۳
۴۰۲۲۰	زیرسازی و آسفالت معابر موجود	۴.۰۱	۲.۰۷	۲.۴۴	۰.۳۷
۴۰۳۰۱	نگهداری خطوط ویژه	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۶	۰.۰۶
۴۰۳۱۱	احداث خطوط ویژه	۰.۰۳	۰.۳۳	۰.۲۶	۰.۰۷-
۴۰۳۱۲	احداث ایستگاه‌های اتوبوس	۰.۰۱	۰.۰۶	۰.۱۸	۰.۱۳
۴۰۳۱۴	خرید و تعمیرات اساسی و بازسازی اتوبوس	۸.۸۱	۲.۱۲	۲.۶۷	۰.۵۵
۴۰۴۱۲	احداث بارانداز	۰.۰۰	۰.۱۱	۰.۱۰	۰.۰۱-
۴۰۵۰۲	نگهداری پارکینگ مکانیزه	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۱۳	۰.۱۳
۴۰۵۱۱	طراحی و احداث پارکینگ طبقاتی	۰.۰۰	۰.۵۷	۰.۰۶	۰.۵۱-
۴۰۵۱۲	احداث و توسعه پارکینگ مکانیزه	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۲۱	۰.۲۱
۴۰۶۱۲	احداث خطوط قطار شهری	۳۰.۳۲	۷.۵۷	۱۰.۱۸	۲.۶۱
۴۰۷۱۱	احداث پایانه‌های مسافربری	۲.۱۴	۱.۳۱	۰.۶۱	۰.۷۰-
۴۰۸۱۱	احداث و توسعه مراکز مکانیزه کنترل ترافیک (کنترل هوشمند)	۰.۱۹	۰.۳۶	۰.۳۹	۰.۰۳
۴۰۸۱۴	نصب تابلوهای راهنمایی و رانندگی، شناسایی و تعیین مسیر	۰.۵۱	۰.۵۸	۰.۷۵	۰.۱۷
۴۰۸۱۵	نصب دوربین‌های ترافیکی	۰.۰۵	۱.۴۱	۰.۶۸	۰.۷۳-
۴۰۸۱۸	نصب چراغ‌های راهنمایی و رانندگی	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۱
۵۰۱۰۲	نگهداری سخت‌افزارها، نرم افزارها و شبکه‌های کامپیوتری	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۲	۰.۰۲
۵۰۱۱۱	ایجاد مراکز و سیستم‌های اطلاع‌رسانی	۰.۰۰	۰.۹۰	۰.۱۶	۰.۷۴-
۵۰۱۱۲	تهیه و تولید سخت‌افزارها، نرم افزارها و شبکه‌های کامپیوتری	۰.۲۳	۰.۳۶	۰.۳۳	۰.۰۳-

کد	عنوان طرح	سهم از عملکرد قطعی ۱۴۰۱	بودجه مصوب ۱۴۰۲	لایحه ۱۴۰۳	تغییر نسبت به سال قبل
۵۰۱۱۳	نصب دوربین‌های مدار بسته	۰.۰۴	۰.۰۶	۰.۰۶	۰.۰۰
۵۰۳۱۱	طراحی، احداث، تکمیل و تجهیز ساختمان اداری	۰.۱۶	۰.۹۷	۱.۳۳	۰.۳۶
۵۰۳۱۲	بازسازی و تعمیرات اساسی ساختمان اداری	۰.۲۶	۰.۴۲	۰.۵۳	۰.۱۱
۵۰۳۱۳	خرید تجهیزات و ماشین‌آلات عمرانی	۰.۴۹	۰.۵۱	۰.۷۸	۰.۲۷
۵۰۳۱۴	بازسازی و تعمیرات اساسی ماشین‌آلات	۰.۰۳	۰.۰۲	۰.۱۱	۰.۰۹
۵۰۳۱۵	دیون و تعهدات	۱.۴۸	۰.۸۵	۱.۱۰	۰.۲۵
۵۰۴۱۲	ایجاد تاسیسات درآمدزا	۰.۳۳	۲.۱۰	۳.۷۷	۱.۶۷
۶۰۱۱۱	مشارکت در فعالیت‌های فرهنگی و هنری	۰.۳۳	۱.۵۷	۱.۴۶	۰.۱۱-
۶۰۲۱۱	برگزاری همایش‌های ملی و بین‌المللی	۰.۱۰	۰.۳۰	۰.۰۳	۰.۲۷-
۶۰۳۰۱	توسعه سلامت اجتماعی	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۱
۶۰۴۰۱	حمایت از آسیب‌دیدگان اجتماعی (گرمخانه، ماده ...)	۰.۰۰	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۰
۶۰۴۱۱	ساماندهی آسیب‌دیدگان اجتماعی	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۰۴	۰.۰۳
۶۰۵۱۱	توسعه زیرساخت‌های گردشگری	۰.۰۰	۰.۰۹	۲.۴۳	۲.۳۴
۶۰۶۱۱	احداث مراکز حمایتی (گرمخانه، اشتغال معلولین، ایام و ...)	۰.۰۰	۰.۱۵	۰.۰۴	۰.۱۰-
۶۰۶۱۲	احداث و تجهیز مجتمع‌های فرهنگی، هنری، موزه‌ها و یادمان‌ها	۰.۳۴	۱.۵۷	۱.۶۲	۰.۰۵
۶۰۶۱۳	توسعه زیرساخت‌های ورزش همگانی	۰.۱۳	۱.۹۴	۳.۷۵	۱.۸۱
۶۰۶۱۴	تجهیز و مرمت کتابخانه‌های عمومی شهرداری	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۰
۶۰۶۱۵	مشارکت در تولید محتواهای فرهنگی	۰.۰۶	۰.۰۲	۰.۰۳	۰.۰۱

با توجه به هزینه‌های زیست محیطی استفاده از کاغذ، اسناد مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی فقط در قالب الکترونیک منتشر می‌شوند. متن کلیه اسناد، گزارش‌ها و طرح‌های پژوهشی تهیه شده در مرکز در وبگاه مرکز به نشانی: rctbz.tabriz.ir قابل دسترسی است. همچنین این متن‌ها در پرتال جامع مطالعات شهری ایران به آدرس icpus.tehran.ir بارگذاری شده است. لطفاً شما هم با چاپ نکردن این متن‌ها ما را در این زمینه یاری کنید.

نظر رسمی	اظهارنظر رسمی مرکز در موارد ارجاعی از طرف شورای اسلامی شهر یا شهرداری تبریز
دیدگاه	دیدگاه مرکز در موارد جاری شهری و نقد عملکرد و فعالیت‌های شهرداری و سایر دستگاه‌های اجرایی
گزارش تخصصی	گزارش تخصصی مستخرج از کمیته‌ها، گروه‌های کانونی یا نشست‌ها
انتقال دانش	ارسال مطالب گزیده شده یا چکیده مطالب و گزارش‌های سایر مراکز پژوهشی یا نشست‌های خارج از مرکز
یادداشت	اظهارنظر کارشناسی توسط افراد خبره که لزوماً مورد تأیید مرکز نیست
انعکاس	تبیین پیشنهاد، انتظار یا مطالبه کارشناسی یا مردمی
خلاصه مدیریت	خلاصه مدیریتی طرح‌های مطالعاتی انجام شده در مرکز
افکارسنجی	گزارش مستخرج از افکارسنجی عمومی یا موردی
تجربه مدیریت	گزارش تجربیات حوزه مدیریت شهری سایر شهرهای داخل و خارج کشور یا گزارش تجربه‌نگاری مدیریت شهری
پرسمان	بیان مسئله یا طرح سؤالاتی در خصوص مسائل جاری شهر از مدیریت شهری و درخواست پاسخگویی
شناخت شهر	گزارش شناخت وضع موجود در قالب متن نقشه یا اینفوگرافی
اسناد مرکز	آیین‌نامه‌ها، فرم‌ها، دفترچه‌های راهنما و سایر مستندات مربوط به شیوه فعالیت مرکز

بودجه به زبان ساده عبارت از پیش‌بینی میزان درآمدها برای دوره‌ی زمانی یک ساله و تعیین نحوه‌ی هزینه‌کرد آن است که در واقع مبنای عملکرد مالی یک نهاد عمومی مثل شهرداری خواهد بود و در ارتباط تنگاتنگی با مفهوم برنامه‌ی قرار می‌گیرد. بودجه شهرداری تبریز در واقع متشکل از عملکرد مالی آن در سه حوزه پیش‌بینی منابع درآمدی، مأموریت‌های تعریف شده و مصارف جاری به تفکیک تمام مناطق شهری، سازمان‌ها و شرکت‌ها تابعه آن است. با توجه به منطق و نسق یکسانی که در تدوین بودجه سالانه وجود دارد، می‌توان در زمان تدوین بودجه سال آینده در مقام مقایسه‌ی نگاهی به سنوات گذشته داشت و تصویری از مسیر طی شده را به دست آورد و با آگاهی دست به تصمیم‌گیری زد. در این گزارش سهم تخصیص یافته به مأموریت‌ها، برنامه‌ها و طرح‌ها را در سه سطح عملکرد قطعی تحقق یافته سال ۱۴۰۱، بودجه مصوب سال ۱۴۰۲ و لایحه بودجه ۱۴۰۳ از مقدار کل هر کدام از این سطوح توأم با تغییرات بودجه پیشنهادی با رقم مشابه سال قبل نشان داده شده است.

